

Maaliskuu 2015

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUS- JÄRJESTELMÄSTÄ 2014

SISÄLTÖ

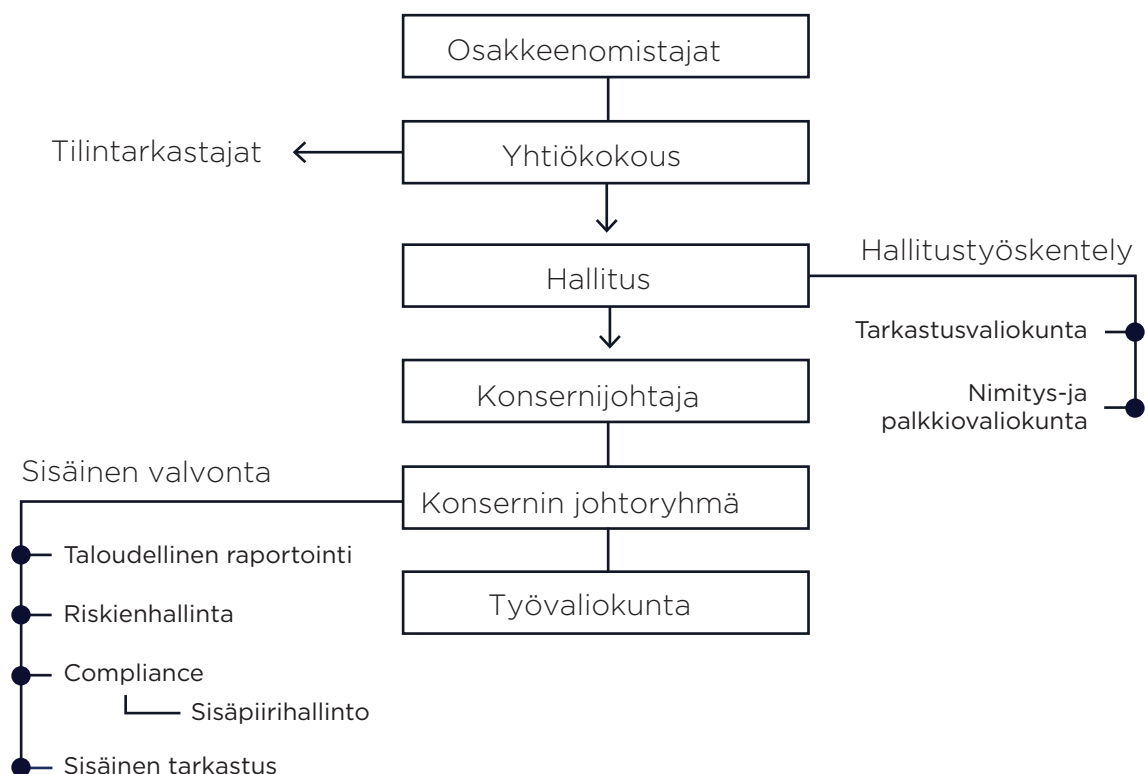
- 4** Yhtiökokous
 - 5** Hallitus
 - 6** Hallituksen asettamat valiokunnat
 - 8** Sampo-konsernin johtoryhmä
 - 9** Konsernijohtaja
 - 10** Sisäinen valvonta
Sampo-konsernissa
-

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Sampo noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa, 1.10.2010 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia kokonaisuudessaan.

Tämä arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7. luvun 7 §:ssä tarkoitettu selvitys liikkeeseenlaskijan ohjaus- ja hallintojärjestelmästä on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisesti. Selvitys annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä. Koodi on kokonaisuudessaan nähtävillä Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilla, www.cgfinland.fi.

Sammon hallintorakenne pääpiirteittäin

Yhtiökokous

Osakeyhtiölaissa ja Sampo Oyj:n yhtiöjärjestyksessä säädetään niistä asioista, jotka on käsiteltävä yhtiökokouksessa (yhtiökokouksen toimivalta). Tavanomaisesti yhtiökokouksessa käsitellään lakimääräisten ja yhtiöjärjestyksessä määrättyjen asioiden lisäksi yhtiön hallituksen kokoukselle esittelemät asiat. Myös osakkeenomistajalla on, osakeyhtiölain säännösten mukaisesti, oikeus saada yhtiökokouksen toimivaltaan kuuluva asia yhtiökokouksen käsiteltäväksi.

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle julkaisemalla sitä koskevan kutsun vähintään yhdessä Helsingissä julkaistavassa sanomalehdessä. Kutsu julkaistaan viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta, kuitenkin vähintään yhdeksän päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää. Kutsu yhtiökokoukseen julkistetaan myös pörssitiedotteella ja Sampo Oyj:n verkkosivustolla.

Kokouskutsu ja muut yhtiökokousasiakirjat, kuten hallituksen päätösehdotukset ja vuosikertomus, ovat nähtävillä Sammon verkkosivustolla Internetissä viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta.

Varsinainen yhtiökokous

Vuosittain järjestettävässä varsinaisessa yhtiökokouksessa esitetään tietoa yhtiön toiminnasta sekä käsitellään ja vahvistetaan edellisen tilikauden tuloslaskelma ja tase, päätetään osingonmaksusta, valitaan hallituksen jäsenet ja tilintarkastaja sekä päätetään näiden palkkioista.

Vuonna 2014 varsinainen yhtiökokous pidettiin 24. päivänä huhtikuuta.

Ylimääräinen yhtiökokous

Hallitus kutsuu ylimääräisen yhtiökokouksen koolle, kun se katsoo siihen olevan aihetta. Myös tilintarkastajalla sekä osakkeenomistajilla, jotka edustavat vähintään kymmentä prosenttia yhtiön osakkeista, on oikeus vaatia ylimääräisen yhtiökokouksen koolle kutsumista käsittelemään heidän esittämänsä asiaa.

Yhtiökokoukseen osallistuminen

Osallistumalla yhtiökokouksiin osakkeenomistajat voivat käyttää ääni- ja kyselyoikeuttaan sekä osallistua yhtiön asioita koskevaan päätöksentekoon yhtiökokouksessa joko itse henkilökohtaisesti tai asiamiehensä kautta.

Yhtiökokouksessa jokainen Sampo Oyj:n A-osake oikeuttaa yhteen ääneen ja jokainen B-osake viiteen ääneen.

24.4.2014 pidetyssä yhtiökokouksessa oli edustettuna 2 821 osakkeenomistajaa, jotka edustivat kaikkiaan 67,03 % kaikkien osakkeiden tuomasta äänimäärästä.

Hallitus

Sampo Oyj:n yhtiökokouksen vuosittain valitsema hallitus käyttää yhtiökokousten välillä ylintä päätösvaltaa Sampo-konsernissa. Sammon hallituksen tehtävänä on yhtiön johtaminen lakien, viranomaismääräysten, yhtiöjärjestyksen ja yhtiökokouksen tekemien päätösten mukaisesti.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen toimintaperiaatteet ja hallituksen keskeiset tehtävät on määritelty hallituksen työjärjestyksessä.

Hallitus päättää muun muassa Sampo-konsernin strategiasta, vahvistaa yleisohjeet, joiden mukaan Sampo-konsernin riskienhallinta, palkitseminen, compliance ja sisäinen valvonta järjestetään, sekä vastaa konsernin toimintojen asianmukaisesta järjestämisestä, määrittelee konserniyhtiöille sisäiset pääomitus koskevat vähimmäisvaatimukset, valvoo konserniyhtiöiden kannattavuutta, rahoitusasemaa ja pääomien riittävyyttä. Hallitus myös päättää yhtiön toimialan puitteissa Sampo-konsernin laajuuteen ja laatuun nähden epätavallisista ja laajakantoisista asioista.

Hallitus myös arvioi säännöllisesti omaa toimintaansa ja yhteistyötään johdon kanssa.

Hallitus valitsee ja vapauttaa konsernijohtajan, Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluvat johtajat ja konsernin tarkastusjohtajan. Hallitus myös päättää heidän palvelussuhteittensa ehdoista ja muusta kompensatiosta. Lisäksi hallitus vahvistaa konsernin henkilöstösuunnittelun tavoitteet ja valvoo niiden toteutumista sekä päättää konsernin kompensatiojärjestelmän perusteet ja päättää muut laajakantoiset henkilöstöä koskevat asiat.

Konsernin asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi Sampo Oyj:n hallitus on vahvistanut sisäisiä ohjeita, jotka koskevat Sampo-konsernin yleisiä toimintaperiaatteita, riskienhallintaa, palkitsemista, compliance'a, sisäistä valvontaa ja raportointia.

Hallituksen jäsenten valinta ja toimikaudet

Sammon yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään kymmenen osakkeenomistajien yhtiökokouksessa valitsemaa jäsentä. Vuoden 2014 varsinainen yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenmäärä on kahdeksan (8) vuonna 2015 pidettävän varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Hallituksen jäsenten toimikausi kestää niin ikään valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Hallituksen jäsenet valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ensimmäisessä varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävässä kokouksessa.

Vuonna 2014 Sampo Oyj:n hallitukseen kuuluivat seuraavat henkilöt:

- **Björn Wahlroos**, puheenjohtaja, s. 1952, KTT
- **Matti Vuoria**, varapuheenjohtaja, s. 1951, OTK, VT, HuK, toimitusjohtaja, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
- **Anne Brunila**, jäsen, s. 1957, KTT, professori, Hanken Svenska handelshögskolan
- **Jannica Fagerholm**, jäsen, s. 1961, KTK, toimitusjohtaja, Signe ja Ane Gyllenbergin säätiö
- **Adine Grate Axén**, jäsen, s. 1961, KTM
- **Veli-Matti Mattila**, jäsen, s. 1961, DI, toimitusjohtaja, Elisa Oyj
- **Eira Palin-Lehtinen**, jäsen, s. 1950, OTK, VT
- **Per Arthur Sørlie**, jäsen, s. 1957, KTM, toimitusjohtaja, Borregaard ASA

Hallitusta valittaessa kaikki valituiksi tulleet olivat riippumattomia sekä yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista että yhtiöstä.

Sampo Oyj:n hallitus piti vuoden 2014 aikana kahdeksan kokousta. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100.

Hallitus voi asettaa määräämiään tehtäviä varten valiokuntia, johtoryhmiä ja muita pysyviä tai määräaikaisia elimiä. Hallitus vahvistaa Sammon valiokuntien ja johtoryhmän työjärjestyksen ja muiden asettamiensa toimielinten toimintaohjeet ja toimintavaltuudet.

Hallituksen asettamat valiokunnat

Hallituksella on tarkastusvaliokunta sekä nimitys- ja palkkio valiokunta, joiden jäsenet se nimittää keskuudestaan valiokuntien työjärjestysten mukaisesti.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on seurata tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteistä tilintarkastusta sekä tilinpäätösraportoinnin prosessia ja valvoa Sampo-konsernin tilinpäätöksen oikeellisuutta ja taloudellista raportointiprosessia.

Valiokunta myös valvoo tilintarkastajien toimintaa Suomen lakien puitteissa, seuraa haluamallaan tavalla tilintarkastajien tilintarkastus- ja muita laskuja. Edelleen valiokunnan tehtävänä on arvioida tilintarkastajien ja tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti oheispalvelujen tarjoamista Sampo-konsernille sekä valmistella tilintarkastajan valintaa ja heidän palkkiotaan koskevat päätösehdotukset yhtiökokoukselle.

Niin ikään valiokunta seuraa konsernin sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen tehokkuutta, riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta sekä valvoo konsernin riskejä ja riskienhallinnan laatua ja kattavuutta. Lisäksi valiokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman ja seuraa sisäisen tarkastuksen raportointia, seuraa liiketoiminta-alueittain riskinottopolitiikkojen toteutumista, limiittien käyttöä ja tuloksen kehitystä, valvoo riskienhallinnan periaatteiden ja muiden riskienhallintaan ja tarkastusvaliokunnan toimialaan kuuluvien muiden yleisohjeiden valmistelua ja noudattamista sekä käsittelee yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästäan antamaan selvitykseen sisältyvää kuvausta taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä.

Valiokunta myös arvioi lakien ja määräysten noudattamista Sampo-konsernissa, seuraa konserniyhtiöiden merkittäviä oikeudenkäyntejä sekä toimeenpanee hallituksen valiokunnalle antamat muut tehtävät.

Työjärjestyksensä mukaan tarkastusvaliokuntaan kuuluu vähintään kolme yhtiön johtoon kuulumatonta hallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä, joiden tulee olla yhtiöstä riippumattomia ja joista ainakin yhden tulee olla riippumaton yhtiön suurista osakkeenomistajista. Lisäksi valiokunnan kokouksiin osallistuvat tilintarkastaja, konsernijohtaja, konsernin talousjohtaja, merkittävimmän tytäryhtiön talousjohtaja ja sisäisen tarkastuksen johtaja sekä riskienvalvonnasta vastaava konsernin johtoryhmän jäsen ja riskienhallintajohtaja.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana vuonna 2014 toimi **Anne Brunila**. Muut jäsenet olivat **Jannica Fagerholm**, **Adine Grate Axén** ja **Per Artur Sørli**. Lisäksi kokouksiin osallistuivat tilintarkastajan edustaja, konsernijohtaja, konsernin talousjohtaja, lfin talousjohtaja, konsernin riskienhallintajohtaja ja tarkastusjohtaja.

Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2014 aikana neljä kertaa. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan tehtävänä on valmistella ja esitellä Sammon yhtiökokoukselle tehtävät esitykset hallituksen kokoonpanosta, hallituksen jäsenten palkkioista ja palkitsemisperiaatteista. Näissä asioissa valiokunta kuulee suurimpia osakkeenomistajia.

Lisäksi valiokunnan tehtävänä on valmistella Sammon hallitukselle tehtäviä esityksiä hallituksen jäsenten riippumattomuudesta, hallituksen valiokuntien kokoonpanosta ja puheenjohtajasta, konsernijohtajan ja Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluvien johtajien, johtoryhmän yhteydessä toimivan työvaliokunnan kokoonpanosta nimittämisestä ja tarvittaessa heidän seuraajiensa kartoittamisesta. Edelleen valiokunta valmistelee esitykset johtoryhmän jäsenten palkitsemisperiaatteista ja kompensatiosta.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta valmistelee hallituksen päätettäväksi Sampo-konsernin palkitsemisperiaatteet sekä Sampo Oyj:n palkitsemispolitiikan, Sampo-konsernin pitkäaikaiset kannustinohjelmät, pitkä- ja lyhytaikaisten kannustinohjelmien perusteella maksettavat enimmäismäärät samoin kuin niiden pohjalta tehtävät lopulliset maksut.

Hallituksen valtuuttamana valiokunta päättää konsernijohtajaa ja konsernijohtajan sijaista lukuun ottamatta johtoryhmään kuuluvien johtajien kiinteistä palkoista.

Edelleen valiokunta valmistelee Sammon hallitukselle esityksen Sampo-konsernin tarkastusjohtajan nimittämisestä, työsuhteen ehdoista ja muusta kompensatiosta sekä Sampo-konsernin henkilöstön palkitsemisperiaatteista. Lisäksi valiokunnan tehtävänä on valmistella hallitukselle tehtäviä esityksiä hyvän hallintotavan (corporate governance) kehittämiseen liittyvistä asioista ja vahvistaa kriteerit ja prosessit hallituksen itsearviointia varten.

Lisäksi valiokunta arvioi säännöllisesti omaa toimintaansa ja yhteistyötään johdon kanssa.

Hallituksen nimitys- ja palkkiovaliokuntaan kuului vuonna 2014 hallituksen puheenjohtaja valiokunnan puheenjohtajana, hallituksen varapuheenjohtaja ja kaksi hallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan puheenjohtajana vuonna 2014 oli **Björn Wahlroos** ja muut jäsenet olivat **Veli-Matti Mattila**, **Eira Palin-Lehtinen** ja **Matti Vuoria**.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta piti vuoden 2014 aikana viisi kokousta. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Sampo-konsernin johtoryhmä

Hallitus on asettanut Sampo-konsernin johtoryhmän ja sen yhteydessä toimivan työvaliokunnan, joka toimii konsernijohtajan tukena valmisteltaessa asioita johtoryhmän käsiteltäväksi.

Sampo-konsernin johtoryhmä toimii konsernijohtajan tukena Sampo-konserniin liittyvien strategisten kysymysten valmistelussa, merkittävien tai luonteeltaan periaatteellisten operatiivisten asioiden käsittelyssä sekä sisäisen tiedonkulun varmistamisessa.

Johtoryhmässä käsitellään erityisesti Sampo-konsernin strategiaa, tuloskehitystä, suuria hankintoja ja projekteja, Sampo-konsernin rakennetta ja organisaatiota sekä hallinnon päälinjoja ja henkilöstöhallinnon linjakysymyksiä.

Vuonna 2014 Sampo-konsernin johtoryhmään kuuluivat:

- **Kari Stadigh**, konsernijohtaja
- **Knut-Arne Alsaker**, talousjohtaja, If Skadeförsäkring AB (publ) (1.7.2014 alkaen)
- **Peter Johansson**, konsernin talousjohtaja
- **Patrick Lapveteläinen**, konsernin sijoitusjohtaja
- **Torbjörn Magnusson**, toimitusjohtaja, If Skadeförsäkring Holding AB (publ)
- **Ivar Martinsen**, johtaja, vahinkovakuutus; yritysasiakasliiketoiminta
- **Petri Niemisvirta**, toimitusjohtaja, Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö
- **Morten Thorsrud**, johtaja, vahinkovakuutus; henkilöasiakasliiketoiminta
- **Timo Vuorinen**, johtaja, vahinkovakuutus; Baltia ja Venäjä -liiketoiminta
- **Ricard Wennerklint**, varatoimitusjohtaja, If Skadeförsäkring Holding AB (publ)

Työvaliokuntaan kuuluivat **Kari Stadigh**, **Peter Johansson**, **Patrick Lapveteläinen**, **Torbjörn Magnusson**, **Petri Niemisvirta** ja **Ricard Wennerklint**.

Vuonna 2014 johtoryhmä kokoontui konsernijohtajan kutsusta neljä kertaa ja johtoryhmän yhteydessä toimiva työvaliokunta yhteensä yhdeksän kertaa.

Konsernijohtaja

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, joka on samalla Sampo-konsernin konsernijohtaja. Hallitus valitsee ja vapauttaa konsernijohtajan sekä päättää hänen palvelussuhteensa ehdoista ja muusta kompensatiosta. Yhtiön toimitusjohtajana ja Sampo-konsernin konsernijohtajana toimii DI, DE **Kari Stadigh**.

Konsernijohtajan tehtävänä on hoitaa Sammon juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Konsernijohtaja saa ryhtyä Sammon toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisiin ja laajakantoisiin toimiin vain hallituksen valtuuttamana. Konsernijohtaja huolehtii Sammon kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä.

Nykyisen toimitusjohtajasopimuksensa ehtojen mukaisesti Kari Stadighilla on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60 vuotta täyttäessään joulukuussa 2015. Sammon hallituksen pyynnöstä Stadigh jatkaa konsernijohtajana tammikuusta 2016 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Konsernijohtajan konsernijohtajasopimuksen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Irtisanomisajan palkan lisäksi konsernijohtajalle maksetaan 18 kuukauden kokonaispalkan (ei sisällä mahdollisia suoritepalkkioita) suuruinen erokorvaus, jos irtisanomisen on suorittanut Sampo. 1.1.2016 voimaan astuvassa sopimuksessa Stadigh on luopunut edellä mainitusta 18 kuukauden kokonaispalkan suuruudesta erokorvauksesta.

Sisäinen valvonta Sampo-konsernissa

Sammon hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän toimintavarmuuden kannalta keskeisessä asemassa ovat sisäisen valvonnan eri osa-alueet.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaikkea sitä toimintaa, joka varmistaa, että Sampo-konsernin toimintaa toteutetaan halutulla tavalla haluttuun suuntaan. Näin ollen sisäistä valvontaa toteuttavat organisaation eri toimijat ylimmästä johdosta alkaen.

Sisäinen valvonnan järjestäminen ja sen toiminnan ja toimivuuden turvaaminen ovat keskeinen osa Sampo Oyj:n hallituksen toimintaa. Konsernin asianmukaisen toiminnan varmistamiseksi hallitus on vahvistanut lakeja ja muuta viranomaissääntelyä täydentäviä sisäisiä ohjeita, jotka koskevat Sampo-konsernin hallinnointia, taloudellista tavoiteasetantaa, palkitsemista, riskienhallintaa, compliance'a, raportointia ja sisäistä tarkastusta. Niiden avulla hallitus ohjaa toimintaa haluttuihin toimintatapoihin ja ohjeistukseen sisältyvin kontrollikeinoin varmistaa sen, että mahdolliset poikkeamat havaitaan ilman aiheetonta viivästystä.

Onnistunut sisäinen valvontajärjestelmä siis edellyttää paitsi hallittua liiketoiminnan ohjausprosessia, myös asianmukaisia kontrollijärjestelmiä. Sampo-konsernissa sisäisen valvonnan järjestelmään kuuluu sekä liiketoimintaa tukevia että siitä erillään olevia, riippumattomia valvonta- ja ohjaustoimintoja.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan tehtävien sekä riskienhallinnan ohella keskeisinä osina Sammon sisäistä valvontaa ovat konsernin *compliance* -toiminto ja sitä täydentävä sisäpiirihallinto sekä liiketoiminnoista kokonaan riippumaton sisäinen tarkastus.

Taloudellinen raportointi

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvän sisäisen valvonnan tehtävänä on varmistaa, että johdolla on päätöksenteon tukena käytettävissään luotettavaa ajantasaista tietoa ja että myös ulkoiset intressitahot voivat luottaa saamaansa taloudelliseen informaatioon.

Raportoinnin luotettavuuden varmistamiseksi raportoinnissa käytetyt tietokannat täsmäytetään kuukausittain ja prosessin toimivuutta tukevat lisäksi useat järjestelmäkontrollit ja analyttiset kontrollit.

Konsernin taloudellinen raportointi perustuu pääosin tytäryhtiöiden konsernin taloushallinnon määrittelemän aikataulun ja sisällön mukaisesti toimittamaan informaatioon. Kukin tytäryhtiö vastaa itse omasta taloudellisesta raportoinnistaan ja sen sisäisestä valvonnasta, jonka mukaisesti konsernin taloushallinnolle toimitetun liiketoimintasegmenttejä koskevan informaation oikeellisuus tulee varmistetuksi ennen raportointia.

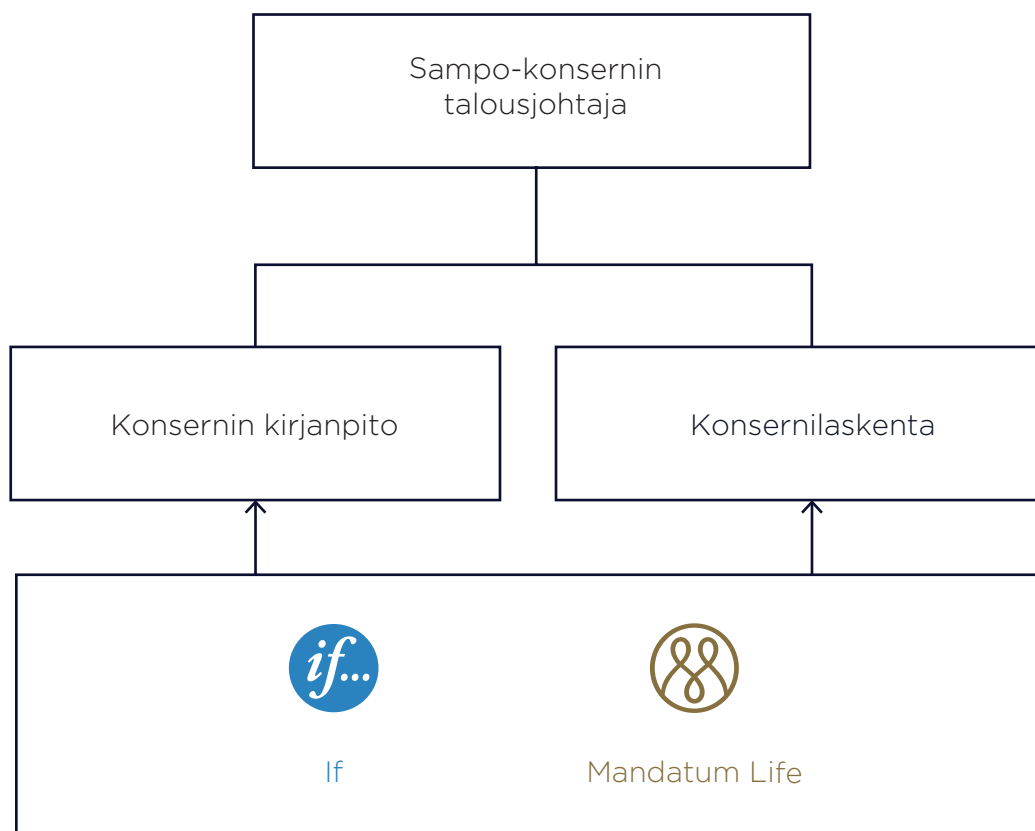
Sammon konsernitasoinen taloudellinen raportointi on organisoitu konsernin talousjohtajan alaisuudessa toimivan taloushallinnon Konsernilaskenta (Group Control and Planning) ja Konsernin kirjanpito (Group Accounting) -yksiköihin. Ensiksi mainitun tehtävänä on valmistella ja seurata konsernin ja emoyhtiön strategisia tavoitteita ja ennusteita, huolehtia kuukausittaisesta tuloseurannasta ja vakavaraisuuden laskennasta sekä tuottaa konsernin toimivan johdon sekä emoyhtiön hallituksen käyttöön julkisesti saatavilla oleviin tietoihin perustuvia vertailuraportteja Sammon kilpailijoiden toiminnan kehittymisestä, samoin kuin erilaisia markkina-analyyskejä ja -katsauksia.

Group Accounting -yksikön tehtävänä on valmistella konsernin osavuositilinpäätökset ja vuositilinpäätökset kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, "IFRS") mukaisesti. Emoyhtiön tilinpäätös laaditaan suomalaisen tilinpäätöskäytännön (Finnish GAAP) mukaisesti. Osavuosikatsaukset ja vuositilinpäätös käsitellään konsernin hallintoelimissä niille määritellyn käsittelyjärjestyksen mukaisesti. Lisäksi Group Accounting laskee konsernin tuloksen kuukausitasolla, jonka pohjalta Konsernilaskenta tekee omat kuukausitason analyysinsä.

Konsernin taloudellisen toiminnan ohjaamisessa käytettävä johdon raportti (Management Report) jaetaan konsernin johtoryhmän jäsenille kuukausittain ja yhteenveto siitä toimitetaan Sammon hallitukselle.

Tulosennusteet raportoidaan konsernin johtoryhmälle ja hallitukselle neljännesvuosittain. Konsernin vakavaraisuuslaskelma toimitetaan konsernin johtoryhmälle ja hallituksen asettamalle tarkastusvaliokunnalle niin ikään neljännesvuosittain.

Sammon taloudellinen raportointiprosessi

Riskienhallinta

Sampo Oyj:n hallitus on vastuussa siitä, että riskienhallinta ja riskienvalvonta ovat konsernissa asianmukaisesti järjestetty. Hallitus määrittää riskienhallinnan ja siihen kiinteästi liittyvät palkitsemisen periaatteet sekä vastaa liiketoiminta-alueiden ohjeistamisesta riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyen. Näiden periaatteiden ja ohjeiden puitteissa tytäryhtiöt järjestävät riskienhallintansa oman liiketoimintansa erityispiirteet huomioon ottaen. Hallitus tekee päätökset strategiasta, tuottotavoitteista sekä tytäryhtiöiden riskienoton ja pääomituksen yleisestä tasosta.

Hallituksen tarkastusvaliokunta huolehtii Sampo-konsernin riskienhallinnan periaatteiden ja niihin liittyvien ohjeistuksien valmistelusta. Hallituksen nimitys- ja palkkiovaliokunta puolestaan huolehtii riskienhallintaan kiinteästi liittyvien palkitsemisperiaatteiden valmistelusta.

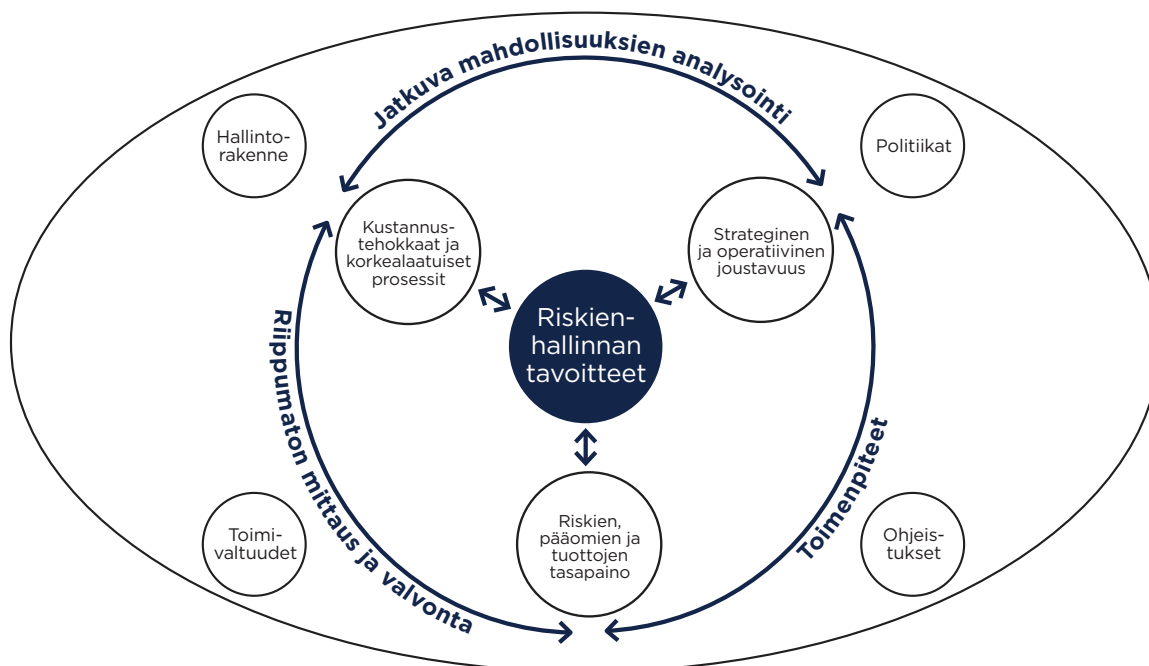
Sampo-konsernin riskienhallintatoiminnon (*risk management*) tehtävänä on koordinoida tytäryhtiöiden riskienhallintaa ja huolehtia emoyhtiön ja konsernitason riskien hallinnasta.

Riskienhallintaprosessi

Laadukas ja kattava riskienhallinta varmistaa, että konsernijohto ja yhtiön hallitus ovat koko ajan tietoisia kaikkien konserniyhtiöiden liiketoimintaan liittyvistä riskeistä ja niiden kyvystä kantaa toimintoihin liittyvät taloudelliset ja muut riskit.

Sampo-konsernin operatiivinen toiminta ja siten myös riskienhallinnan toimenpiteet toteutetaan pääosin tytäryhtiöissä. Seuraava kuva havainnollistaa yhtiötason riskienhallinnan viitekehystä, tehtäviä ja tavoitteita.

Yhtiötasoinen riskienhallintamalli

Tytäryhtiöiden riskienhallinta perustuu emoyhtiön laatimiin riskienhallinnan periaatteisiin (Risk Management Principles), joiden pohjalta tytäryhtiöt järjestävät oman riskienhallintansa liiketoiminnan erityispiirteet sekä lait ja määräykset huomioiden.

Riskienhallinnan onnistuneen järjestämisen kannalta keskeiset **edellytykset** ovat seuraavat:

- Riskienhallinnan hallintomalli ja toimivaltuudet
- Yhtiöiden omat riskipolitiikat ja tarkemmat riskienhallintaa koskevat ohjeistukset
- Varovaisuuteen perustuvat arvostus-, riskien mittausta- ja raportointikäytännöt.

Riskienhallintaprosessiin sisältyvät **tehtävät** voidaan luokitella seuraavasti:

Riippumaton mittausta ja valvonta: Talous- ja riskienhallintatoimintojen vastuulla on edellä mainittujen riskienhallinnan edellytysten valmistelu sekä operatiivisella tasolla riippumaton mittausta ja valvonta sisältäen sekä toiminnan valvonnan yleisesti että virallisen kannattavuus-, riski- ja pääomituslaskennan.

Mahdollisuuksien ja riskien jatkuva analysointi: Liiketoiminnot sekä talous- ja riskienhallintatoiminnot analysoivat ja arvioivat aktiivisesti liiketoimintaa tukevia mahdollisuuksia. Tämä voidaan nähdä erillisenä riskienhallintaprosessin vaiheena, sillä merkittävä osa ajankäytöstä vakuutus- ja sijoitustoiminnoissa kuluu päivittäin erilaisten liiketoimintamahdollisuuksien ja erityisesti niiden riski-tuottosuhteiden arvioimiseen. Talous ja riskienhallintatoiminnoissa merkittävä osa ajasta käytetään toisaalta riskien arviointiin ja pääomasuunnitteluun.

Toimenpiteet: Toimenpiteitä, eli vakuutus- ja sijoitustoiminnan varsinaisia liiketoimintatransaktioita, toteutetaan annettujen toimivaltuuksien, riskipolitiikkojen ja muiden ohjeistuksien mukaisesti. Nämä toimenpiteet ovat liiketoimintojen ja keskitettyjen toimintojen, kuten esimerkiksi sijoitustoiminnan, vastuulla. Pääomitukseen ja likviditeettiasemaan liittyvät toimet kuuluvat myös tähän prosessin vaiheeseen. Sampo-konsernissa ennakoivan kannattavuuden, riskien ja pääoman hallinnan toimenpiteet nähdään tärkeimpänä riskien- ja pääomanhallintaprosessin vaiheena. Tästä johtuen riskipolitiikat, limiitit ja päätöksentekovaltuudet asetetaan siten, että ne yhdessä tulostavoitteiden kanssa ohjaavat liiketoiminta- ja sijoitusyksiköitä ottamaan tarkkaan harkittuja riskejä.

Edellä mainittujen tehtävien laadukas toteuttaminen edesauttaa riskienhallintaprosessin **kolmen keskeisen tavoitteen** saavuttamista:

Riskien, pääomien ja tuottojen tasapaino

- tulokseen vaikuttavat ja muut merkittävät riskit on tunnistettu, arvioitu ja analysoitu;
- pääomitus on riittävä suhteessa liiketoimintaan liittyviin riskeihin ja strategisiin riskeihin, huomioiden liiketoimintojen ennakoitu kannattavuus;
- riskinkantokyky on kohdennettu liiketoiminta-alueille strategian mukaisesti;
- vakuutusriskit on hinnoiteltu niiden luontaista riskitasoa kuvastaen, sijoitustoiminnan odotetut tuotot ja riskit ovat tasapainossa ja seuraamusriskejä hallitaan riittävällä tasolla.

Kustannustehokkaat ja korkealaatuiset prosessit

- asiakaspalvelu ja sisäiset operatiiviset prosessit ovat tehokkaat ja laadukkaat;
- päätöksenteko perustuu tarkkaan, riittävään ja ajantasaiseen tietoon;
- toiminnan jatkuvuus varmistetaan ja epäjatkuvuustilanteissa toipuminen on nopeaa ja kattavaa.

Strateginen ja operatiivinen joustavuus

- ulkoiset riskitekijät ja mahdolliset strategiset riskit on tunnistettu ja yhtiö on pääomarakenteen ja johtamisen näkökulmasta hyvässä asemassa reagoimaan liiketoimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin;
- yhtiö rakenne, osaaminen ja prosessit yhtiöissä mahdollistavat tarvittavien muutosten tehokkaan toimeenpanon.

Riskienhallinta vaikuttaa positiivisesti oman pääoman tuottoon ja lieventää vuosittaisia kannattavuuden vaihteluja, kun edellä mainitut tavoitteet saavutetaan. Riskienhallintaprosessia pidetään siten Sampo Oyj:n omistaja-arvon luomisen yhtenä tekijänä.

Riskienhallinnan raportointi

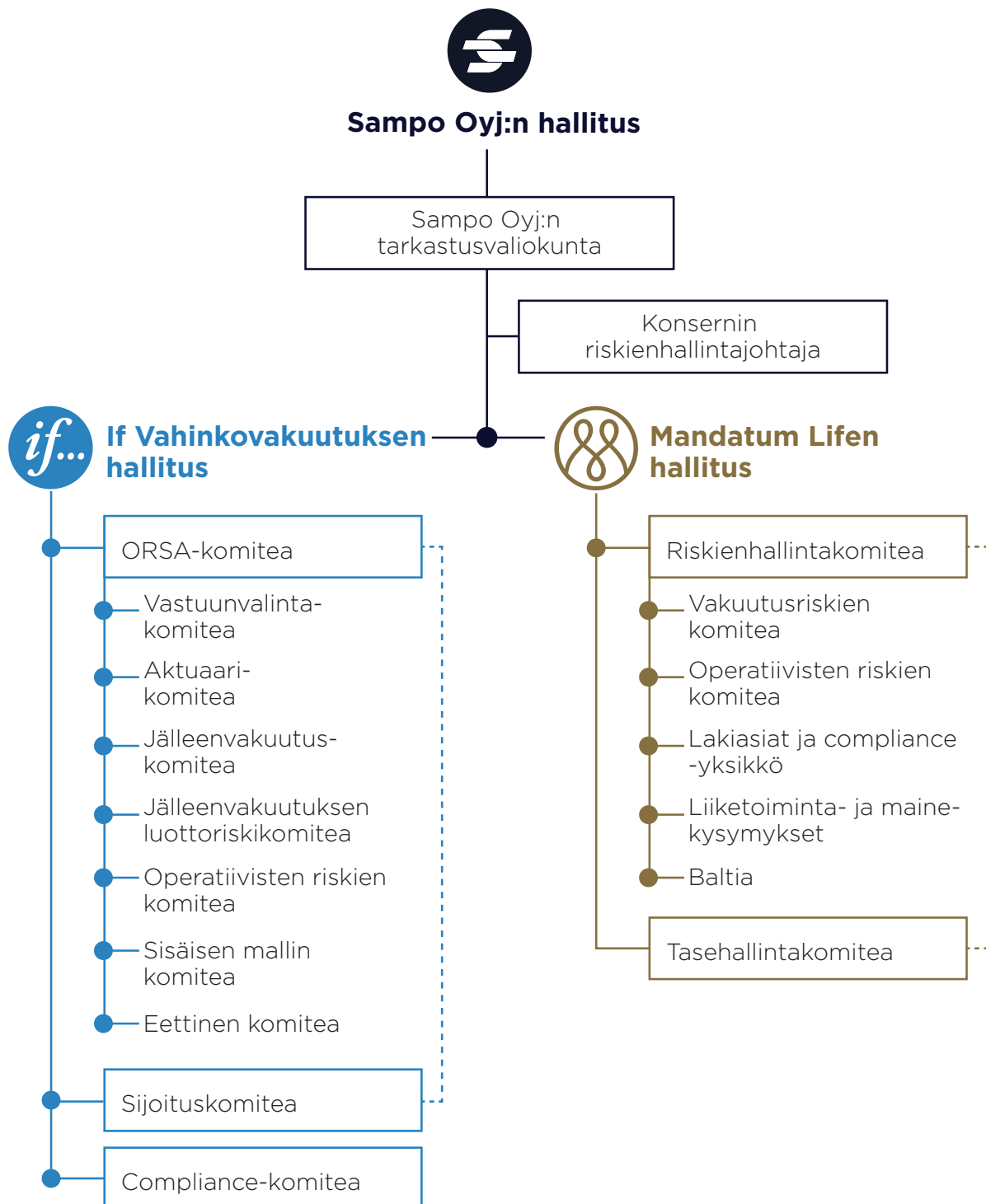
Riskienhallinnan näkökulmasta Sampo-konserni muodostuu kolmesta raportointikokonaisuudesta, jotka ovat Vahinkovakuutus (If P&C), Henkivakuutus (Mandatum Life) ja Omistusyhteisö (Sampo Oyj). Näiden lisäksi osakkuusyhtiö Nordea on oma raportointikokonaisuutensa, mutta siihen liittyviä riskejä seurataan vain yhtiön itsensä julkisesti raportoitujen tietojen pohjalta.

Sampo Oyj:n hallitus ja sen tarkastusvaliokunta, yhdessä Sampo Oyj:n tytäryhtiöiden hallitusten kanssa, vastaavat riskienhallintaprosessista kokonaisuutena. Liiketoimintayksiköt ovat vastuussa päivittäisistä riskienhallintapäätöksistä annettujen periaatteiden, ohjeistuksen ja päätösvaltuuksien (limiittien) puitteissa.

If P&C:ssä riskejä valvoo Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) -komitea yhdessä alakomiteoidensa kanssa sekä Sijoituskomitea ja Compliance -komitea.

Mandatum Life:ssä Tasehallintakomitea (*Asset & Liability Committee*) valvoo sijoitus- ja taseriskien pysymistä annettujen limiittien ja toimivaltuuksien puitteissa ja Riskienhallintakomitea alakomiteoineen valvoo muiden riskien hallinnointia.

Yksityiskohtaisempaa tietoa Sammon riskienhallinnasta on annettu vuosikertomuksessa.

Sampo-konsernin riskienhallinnan raportointirakenne

Compliance -toiminto

Sammossa ”*compliance*” on liiketoimintaa tukevaa, kuitenkin siitä erillistä toimintaa, joka tähtää siihen, että kaikki toiminta konsernissa on normien mukaista.

Vastatakseen finanssisektoriin kohdistuvan sääntelyn voimakkaaseen kasvuun, Sampo Oyj:n hallitus on vuonna 2012 uudistanut konsernitasoisen *compliance* -toimintaa koskevan ohjeistuksen. Vahvistetuissa ”Sampo-konsernin *compliance* -periaatteissa” lähtökohtana on, että sääntöjen noudattaminen on keskeinen osa Sammon yrityskulttuuria ja periaatteet varmistavat sen, että *compliance* -toiminta on konserniyhtiöissä asianmukaisesti järjestetty ja että toiminta pystyy vastaamaan liiketoimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin. Uudistettu ohjeistus sisältää onnistuneen *compliance* -toiminnan yhteiset nimittäjät – joukon periaatteita, jotka kuvaavat tehokkaan *compliance* -toiminnan keskeiset osatekijät Sampo-konserniin kuuluvien yhtiöiden liiketoimintaympäristössä. Periaatteilla ei kuitenkaan rajoiteta kunkin tytäryhtiön mahdollisuutta toimia joustavasti ratkoessaan omia erityisiä *compliance* -toimintaan liittyviä tarpeitaan.

Vahvistettuja periaatteita sovelletaan kaikkiin Sampo-konsernin yhtiöihin. On kuitenkin huomattava, että konserniin kuuluu yhtiöitä, jotka harjoittavat erilaista liiketoimintaa ja toimivat eri valtioissa ja joiden siten on noudatettava paikallisia lakeja sekä paikallisten viranomaisten toiminnalle asettamia sääntöjä ja määräyksiä. Periaatteet onkin määritetty siten, että ne mahdollistavat kunkin tytäryhtiö ottavan käyttöönsä itselleen ja paikalliseen toimintaympäristöön parhaiten sopivat työkalut ja toimintatavat varmistaakseen säännösten noudattamisen liiketoiminnan tehokkuutta vaarantamatta. Tämä edellyttää luonnollisesti sitä, että tytäryhtiöiden on noudatettava paikallisesti sitovia määräyksiä, ja kyseisen yrityksen *compliance* -toiminta on aina sovitettava paikalliseen sääntelyyn.

Vahvistettujen periaatteiden mukaan kaiken *compliance*-toiminnan tarkoituksena on varmistaa että konserniyhtiöiden toiminnassa ja toiminnan taloudellisen tuloksen ja riskien raportoinnissa noudatetaan lakeja ja viranomaismääräyksiä samoin kuin yhtiöiden toimintaa ohjaavia sisäisiä ohjeita ja määräyksiä.

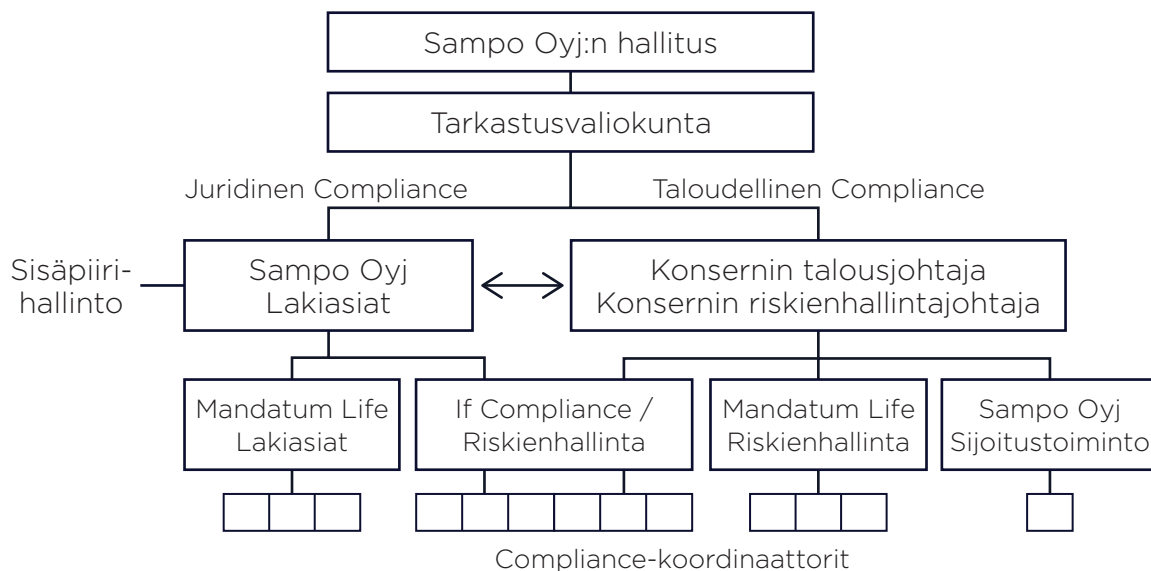
Compliance -toimintojen tehtävänä on niin ikään huolehtia siitä, että uudet toimintaa ohjaavat säädökset tulevat asianmukaisesti toimeenpannuiksi yhtiöiden ohjeistoissa ja käytännön toiminnassa.

Tytäryhtiöt voivat järjestää *compliance* -toimintansa toiminnallisesti ja organisatorisesti itsensä kannalta tarkoituksenmukaisella ja tehokkaalla tavalla. Alla olevassa organisaatiokaaviossa *compliance* -toimintaa tarkastellaan emoyhtiön näkökulmasta ja siinä se on jaettu juridiseen ja taloudelliseen osaan. Juridisella *compliance* -toiminnalla ymmärretään toiminnan yleistä mukautumista kunkin tytäryhtiön normiympäristöön ja siihen liittyviä toimenpiteitä. Taloudellisella *compliance* -lla puolestaan tarkoitetaan yhtiöille asetettujen, pääomitusta ja vakavaraisuutta koskevien taloudellisten vaatimusten sekä niihin liittyvien raportointivelvoitteiden noudattamista.

Sammon konsernijohtaja on vastuussa paitsi emoyhtiön, myös konsernitasoisen *compliance* -toiminnon järjestämisestä. Kunkin tytäryhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiöllä on riittävät resurssit tehokkaan sisäisen valvonnan ja *compliance* -toiminnon järjestämiseksi ja kunkin tytäryhtiön toimitusjohtaja vastaa *compliance* -toiminnon organisoinnista johtamassaan yhtiössä.

Compliance -toimintaan liittyvä raportointi on järjestetty tytäryhtiöissä niiden tarkoituksenmukaiseksi ja tehokkaaksi arvioimalla tavalla. *Compliance* -toiminnasta raportoidaan säännöllisesti myös emoyhtiön hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle Sampo-konsernin *compliance* -periaatteissa vahvistetulla tavalla Sampo Oyj:n oman *compliance* -organisaation vastatessa raporttien laadinnasta tytäryhtiöiden raporttien pohjalta.

Sampo-konsernin Compliance-organisaatio

Sisäpiirihallinto

Sampo-konsernin toimialan, erityisesti tytäryhtiöiden laajan sijoitustoiminnan huomioiden, Sampo Oyj:n hallitus on vahvistanut koko konsernissa noudatettavan sisäpiiriohjeen, joka kattaa listayhtiöiden hallinnointikoodin edellyttämällä tavalla Nasdaq Helsingin sisäpiiriohjeen sekä Finanssivalvonnan standardit. Sampo-konsernin sisäpiiriohje on edellä mainittuja ohjeita tiukempi konsernin johtoryhmän, muun konsernijohtoon sekä muiden erikseen nimettävien henkilöiden osalta siten, että heidän tulee etukäteen saada lupa jokaiseen Sampo Oyj:n tai sen julkisen kaupankäynnin kohteena olevan tytär- tai osakkuusyhtiön (tällä hetkellä Nordea AB (publ.) ja Topdanmark A/S) arvopapereiden hankkimiseen tai luovuttamiseen.

Sisäinen tarkastus

Sammon sisäinen tarkastus on konsernijohtajan alainen liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa sisäisen valvontajärjestelmän riittävyyttä ja tehokkuutta sekä tehtävien suorittamisen laatua Sampo-konsernissa. Sisäinen tarkastus on organisoitu liiketoimintaorganisaatiota vastaavasti.

Sammon hallituksen tarkastusvaliokunta vahvistaa sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman vuosittain. Suoritetuista tarkastuksista sisäinen tarkastus raportoi konsernijohtajalle ja tarkastusvaliokunnalle. Yhtiökohtaiset tarkastushavainnot raportoidaan yhtiöiden hallintoelimille ja johdolle.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään paitsi Sampo Oyj:n hallituksen vahvistamaa sisäisen tarkastuksen ohjetta (Internal Audit Charter), myös IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä ammattistandardeja.

SAMPO **GROUP**

Sampo Oyj / Fabianinkatu 27, 00100 Helsinki / **Puhelin** 010 516 0100

www.sampo.com